

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU

Sistem Akreditasyon Başkanlığı

Sistem Akreditasyon Başkanlığı

Akreditasyon;

Uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca gerçekleştirilen çalışmaların ve dolayısıyla bu çalışmalar sonucunda düzenlenecek uygunluk teyit belgelerinin (deney ve muayene raporları, kalibrasyon sertifikaları, yönetim sistemleri belgeleri (kalite, çevre, gıda, bilgi güvenliği yönetimi gibi), ürün ve muayene belgeleri, personel belgeleri vb.) güvenilirliğini ve geçerliliğini desteklemek amacıyla hizmet alanlara ve kamu yararına oluşturulmuş bir prosestir.

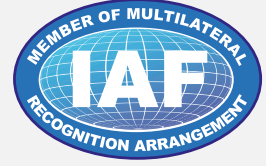
Burada akla gelecek ilk soru “Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu nedir?” olacaktır. Ürün ve hizmetlerin belirlenen şartlara uygunluğunu tespit etmek amacıyla, deney, kalibrasyon, analiz, muayene ve belgelendirme hizmeti sunan kuruluşlara **Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu** adı verilmektedir.

Bu uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyonu; yeterlilik ve tarafsızlık kriterlerini belirleyen uluslararası standartlar, ilgili sektöre özgü şartlar ve bölgesel ve/veya uluslararası akreditasyon kuruluşları tarafından oluşturulan rehber dokümanlarda belirlenmiş, dünya genelinde kabul görmekte olan gereklilikler esas alınarak gerçekleştirilmektedir.

Akredite bir uygunluk değerlendirme kuruluğu tarafından verilen uygunluk belgesi- ne sahip ürünler veya hizmetler, söz konusu ürün veya hizmet için uygulanabilir olan şartların sağlanmakta olduğuna dair güven telkin eder. Bu sistematik sayesinde akreditasyon, özellikle uluslararası ticarete teknik engellerin kaldırılmasına katkı- da bulunmaktadır. Akredite hizmetlerin küresel kabulü noktasında ise Akreditasyon Kuruluşları arasındaki güven mekanizması, bu kuruluşlar tarafından oluşturulmuş olan IAF (Uluslararası Akreditasyon Forumu), ILAC (Uluslararası Laboratuar Ak- reditasyonu Birliği), EA (Avrupa Akreditasyon Birliği) vb. uluslararası veya bölgesel çatı/üst organizasyonlar ile işletilmekte olan çok taraflı tanınma anlaşmaları (MLA) ile tesis edilmektedir.

Avrupa Birliği sınırları içinde 765/2008 numaralı Avrupa Komisyonu Regölasyonu ile uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin akreditasyonu yasal çerçeveye kavuşturul- muştur. Söz konusu regölasyonun akreditasyon açısından getirdiği yenilikler aşığı- da sıralanmaktadır:

1. Akreditasyon faaliyetleri yasal olarak tanımlanmıştır,
2. Akreditasyon kuruluşları arasındaki rekabetin yol açabileceği sorunlara deği- nilmiş, bunlar için bazı önlemler alınmıştır. Sınır-ötesi akreditasyon faaliyet- leri kurallara bağlanmış, böylece AB içinde kar amaçlı yapılan, akreditasyo- nun ruhuna aykırı nitelikteki rekabet şartlarının gelişmesi önlenmiştir,
3. Her ülkenin yalnızca bir ulusal akreditasyon kuruluşunun olması zorunlu hale getirilmiş ve bu kuruluşların mali olarak tam bağımsız ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar olması hükme bağlanmıştır,
4. Ulusal akreditasyon kuruluşlarının idari ve teknik yapılanmasına dair şartlar tanımlanmıştır,

5. Üye ülkelere, düzenli olarak akreditasyon kuruluşlarını eş-değerlendirme denetimlerine tabi tutma zorunluluğu getirilmiştir,
6. Avrupa Akreditasyon Birliği (EA), Avrupa Komisyonu tarafından resmen tanınarak yasal statüye kavuşturulmuştur.

Ülkemizde de söz konusu regülasyonun uyumlaştırılması amacıyla 16.12.2011 tarihli Bakanlar Kurulunu Kararı ile "Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliği" 23.02.2012 tarihinde 28213 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Akreditasyon Standartları

TÜRKAK'ın sunmakta olduğu akreditasyon hizmetleri uluslararası standartlar esas alınarak gerçekleştirilmektedir.

Bu standartlar;

- Muayene Kuruluşları için: **TS EN ISO/IEC 17020**
- Yönetim Sistemi Belgelendirmesi Kuruluşları için: **TS EN ISO/IEC 17021**
- Personel Belgelendirme Kuruluşları için: **TS EN ISO/IEC 17024**
- Laboratuvar Hizmeti Veren Kuruluşlar için: **TS EN ISO/IEC 17025**
- Yeterlilik Testleri Sağlayıcıları için: **TS EN ISO/IEC 17043**
- Ürün Belgelendirme Kuruluşları için: **TS EN ISO/IEC 17065**
- Tıbbi Laboratuvarlar için: **TS EN ISO 15189**

Günümüzde rekabet gerekliliklerinin en önemlilerinden biri de firmalarda yönetim sistemlerinin bulunmasıdır. Çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren özel veya kamu fark etmeksizin bütün kurum ve kuruluşlar, uluslararası arenada yerini alabilmek için, Yönetim Sistemleri Belgelendirme talebinde bulunmaya başlamışlardır. Bu belgelendirme talebi her geçen gün artarak ve çeşitlenerek devam etmektedir.

TÜRKAK Sistem Akreditasyon Başkanlığı, yurt içinde ve yurt dışında faaliyet gösteren Sistem Belgelendirme Kuruluşlarını TS EN ISO/IEC 17021 standardı ve ilgili diğer normatif dokümanlara göre akredite etmektedir.

TÜRKAK aşağıda sıralanan yönetim sistemlerinde akreditasyon hizmeti sunmaktadır;

ISO 9001, Kalite Yönetim Sistemi:

Kalite Yönetim Sistemi, bir ürünün veya hizmetin belirlenen kalite kriterlerine uygunluğunu yeterli düzeyde sağlamaya yönelik yapılması gereken tüm planlı ve sistematik faaliyetleri kapsar. Kalite Yönetimi, tasarımdan dağıtıma kadar, hatta daha sonrasında bile ürün kalitesinin belirlenmesi ve güvence altına alınmasına dair süreçleri içerir. ISO 9001 standardı, işletmekte oldukları Kalite Yönetim Sisteminin belgelendirilmesini isteyen kurum ve kuruluşların uyması gereken şartları tanımlamaktadır. ISO 9001 belgelendirmesi yapan uygunluk değerlendirme kuruluşları, yaptıkları faaliyetlerde ulus-

lararası kurallara uygun çalıştıklarını ve belirli yeterlilik şartlarına haiz olduklarını doğrulamak üzere TÜRKAK'tan ISO/IEC 17021 standardı ve ilgili diğer uluslararası kriterlere göre akredite olmaktadır.

ISO 14001, Çevre Yönetim Sistemi:

Ülkelerin sanayileşmesi ile birlikte çevreye olan duyarlılık da artmaktadır. Avrupa Birliği mevzuatına bakıldığında Çevre Müktesabatının hayli büyük yer kapladığı görülmektedir. Çevre Müktesabatı içinde çevre ile ilgili uygunluk değerlendirme faaliyetleri de öne çıkmaktadır. Aynı zamanda mevzuat dışı gönüllü alanda da işletmeler çevreye olan duyarlılıklarını belgelendirmek istemektedirler. Çevre Yönetim Sistemi belgelendirme faaliyetinde bulunan Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ISO/IEC 17021 standardı ve ilgili diğer uluslararası kriterlere göre TÜRKAK'tan akredite olmaktadır.

ISO 22000, Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi:

“Tarladan çatala gıda güvenliği” kavramı son yıllarda sıkça duyulmaktadır. Özellikle sağlığımızı tehlikeye atabilecek yiyecek ve içeceklerin piyasada dolaşımında olması, Gıda Güvenliğini ön plana çıkarmaktadır. Tarladan çatala gıda güvenliğinin sağlanması sürecinde belgelendirme çalışmaları da önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda ISO 22000 standardı ve buna göre belgelendirme faaliyetleri son yıllarda popüler olmaya başlamıştır. ISO 22000 belgelendirmesi yapan uygunluk değerlendirme kuruluşları da yaptıkları faaliyetlerde uluslararası kurallara uygun çalıştıklarını doğrulamak üzere ISO/IEC 17021 standardı ve ilgili diğer uluslararası kriterlere göre TÜRKAK’tan akredite olmaktadır.

ISO 27001, Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

Günümüzde bilgi, diğer önemli ticari varlıklar gibi, bir işletme için değeri olan ve bu nedenle uygun olarak korunması gereken bir olgudur. Bilgi güvenliği yönetim sistemi; bilgiyi, ticari sürekliliği sağlamak, ticari kayıpları en aza indirmek, Ar-Ge faaliyetleri ve ticari fırsatların ve yatırımların en üst düzeyde değerlendirilmesini sağlamak

için geniş tehlike ve tehdit alanlarından korur. Bilgi ve destek süreçleri, sistemler ve bilgisayar ağları önemli ticari varlıklardır. İşletmeler ve sahip oldukları bilgi sistemleri ve ağları, bilgisayar destekli sahtekarlık, casusluk, sabotaj, siber saldırılar, sanal saldırılar, yıkıcılık, yangın ve sel gibi çok geniş kaynaklardan gelen tehdit ve tehlikelerle karşı karşıyadırlar. Bu sebeple işletmelerde ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin uygulan-

Akreditasyonun Avantajları

Dünya Ticaret Örgütü (WTO), üye ülkelerin uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin güvence altına alınmasını ve bu amaçla uygunluk değerlendirme kuruluşlarının teknik yeterlilikleri ve şeffaflıklarının sağlanmasını öngörmektedir. Uygunluk değerlendirme faaliyetlerini güvence altına alabilecek tek mekanizma ise akreditasyondur.

Akredite bir belgelendirme kuruluşunun vermiş olduğu sertifikalar, saygınlık ve güvenilirliğin göstergesi olmaktadır.

TÜRKAK tarafından akredite edilmiş bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınan hizmetin uluslararası tanınırlığı olmasından dolayı, TÜRKAK markasına sahip sertifikalar, diğer ülkelerde de kabul görmektedir. Bu durum, bütün işletmelere rekabette maddi anlamda önemli avantajlar sağlamakta, manevi anlamda ise güvenilirlik ve saygınlık kazandırmaktadır.

Akreditasyon Süreci

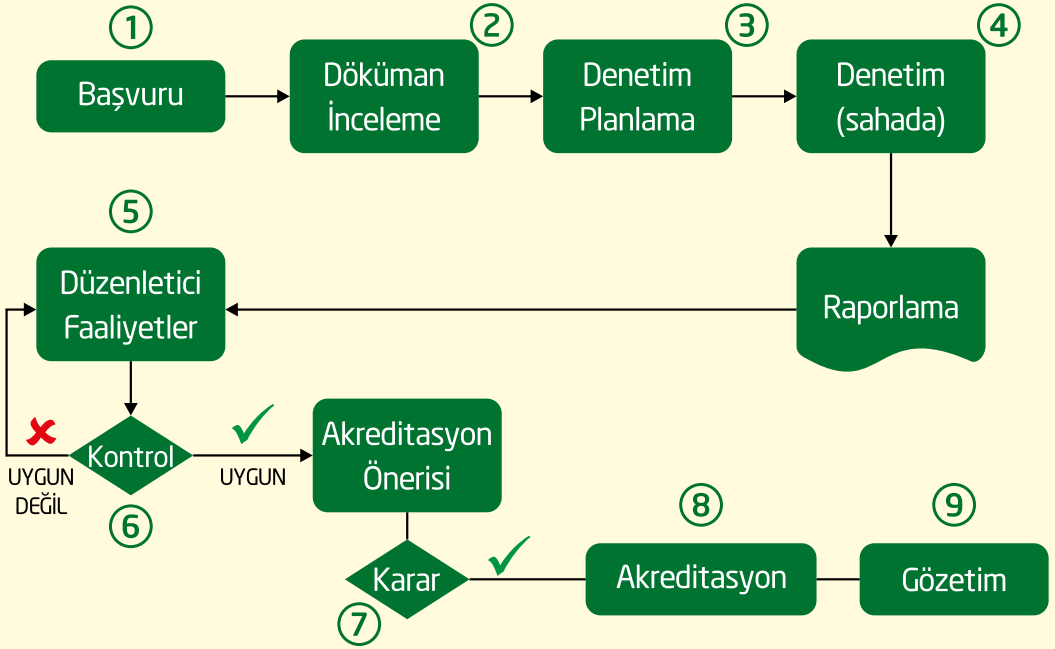
Akreditasyon süreci, sistem belgelendirme kuruluşlarının başvuru sırasında imzalı olarak sunması gereken belgelerin (başvuru formu, akreditasyon sözleş-

mesi, kuruluş yetkilisi bildirim formu vb.) TÜRKAK'a iletilmesiyle başlatılır. Başvurunun kabul edilebilmesi için başvuru kapsamının TÜRKAK'ın hizmet verdiği (akredite edilebilir) kapsamın olması gerekmektedir. Başvurusu kabul edilen kuruluşların, akreditasyon denetiminden önce sunulması gereken belgeleri tamamlamalarının ardından, akreditasyon denetimi için denetim ekibi oluşturulması çalışmalarına başlanılmaktadır. Denetim ekibince yapılacak doküman ve kayıt gözden geçirme işleminden sonra kuruluş yeterli görülürse; ekip, yerinde denetim yapmak üzere kuruluşa gitmekte ve denetimden sonra raporunu TÜRKAK'a sunmaktadır. Denetim sonucunda tespit edilmiş olan uygunsuzlukların giderilmesine yönelik kuruluş tarafından yapılan düzeltici faaliyetlerin denetim ekibi tarafından değerlendirilmesi ve yeterli görülmesi neticesinde, dosya Akreditasyon Karar Kurulu'na incelenerek karara bağlanmaktadır.

Akreditasyon başvurularının nasıl yapılacağı ve hangi aşamalardan geçtiğini açıklayan "R10.04 Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının Akreditasyonu Rehberi" www.turkak.org.tr adresinde yer almaktadır. Sistem Akreditasyon Başkanlığı'na yapılacak olan başvurular için <http://www.turkak.org.tr/TURKAKSITE/Sistem.aspx> linki üzerinden Başvuru Formu ve başvuru için gerekli dokümanların listesine ulaşılabilir.

AKREDİTASYON HİZMETİ

Yönetim Sistemleri Akreditasyonu İçin:

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)
Sistem Akreditasyon Başkanlığı (SAB)

Mustafa Kemal Mahallesi 2125. Sokak No:1 Çankaya/ANKARA
Tel : +90 312 410 82 41 Fax : +90 312 410 83 00
sab@turkak.org.tr • www.turkak.org.tr

The logo for TÜRKAK, featuring the word "TÜRKAK" in a bold, red, sans-serif font. The letters are slightly stylized, with the "K" having a unique shape. The logo is centered within a white rectangular box.

Türk Akreditasyon Kurumu

Mustafa Kemal Mahallesi 2125. Sokak No: 1 Çankaya/ANKARA Tel: (0312) 410 82 00 Faks: (0312) 410 83 00
www.turkak.org.tr